

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
הממונה על יישום זכויות התלמידים

" ילדים לא רק יהיו אלא הם בני אדם ועל כן זכאים לכבוד "
יאנוש קורצ'אק.

הקב"ה נותן משלו-האדם נברא בצלם" עולם ומלואו, אנשי החינוך מצווים לתת מעצמם, מיכולתם האישית והמקצועית, מרגישותם האנושית והמיוחדת, למען עיצוב חברת הילדים, כחברה ערכית בעלת מודעות חברתית ואזרחות פעילה, כאשר כבוד הדדי ושיוויוניות מנחים אותה. ר' עקיבא אומר: **ואהבת לרעך כמוך** - כלל גדול בתורה! לפיכך כל המקיים נפש אחת מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם ומלואו" (סנהדרין ד'). הלל אמר: מה ששנוא עליך לא תעשה לחבריך" (שבת לא ע"א) זהו עיקרון מנחה בדבר כבוד האדם-כל הנברא בצלם... על כבוד האדם במורשת שלנו נאמר: לא לבייש ולבזות כל אדם כבל עם ועידה ולשמור על צנעת הפרט, מה שקיים במסגרת **חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו**, וככאלה עלינו לשמור על זכויות כל אדם וילדים בפרט.

* בן זומא אומר: איזהו המכובד? המכבד את הבריות. (משנה מסכת אבות ד, א)
* רבי אלעזר בן שמוע אומר: יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך וכבוד חבריך כמורא רבך ומורא רבך כמורא שמים: (משנה מסכת אבות ד, יב)
* אמרו חכמים יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך, וצריך אדם להיזהר בתלמידיו ולאזהבם שהם הבנים המהנים לעולם הזה ולעולם הבא. (רמב"ם הלכות תלמוד תורה ה, יב)

* כל המלבין פני חברו ברבים כאילו שופך דמים. (בבלי מסכת בבא מציעא נח, ב)
* כך אמרו חכמים: המלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא, לפיכך צריך אדם להיזהר שלא לבייש חברו ברבים בין קטן בין גדול, ולא יקרא לו בשם שהוא בוש ממנו, ולא יספר לפניו דבר שהוא בוש ממנו, (רמב"ם הלכות דעות פרק ו הלכה ח)
* אסור לאדם להכביד עולו על בניו ולדקדק בכבודו עימהם, שלא יביאם לידי מכשול, אלא ימחול ויעלים עיניו מהם, שהאב שמחל על כבודו, כבודו מחול. (שולחן ערוך יורה דעה סימן רמ)
* חייב אדם להיזהר ביתומים ואלמנות, שלא ידבר אליהם אלא רכות, וינהג בהם מנהג כבוד, ולא יכאיבם אפילו בדברים, מפני שנפשן שפלה מאד, ורוחן נמוכה. אף על פי שהן בעלי ממון, אפילו אלמנותו של מלך, ויתומיו, מוזהרים אנו עליהם, שנאמר כל אלמנה ויתום לא תענון. (קיצור שולחן ערוך סימן כט סעיף יט)
* אמר ר' יצחק: אוי לו לצועק יותר מן הנצעק (בבלי מסכת בבא קמא דף צג, א)
* כבוד וקלון ביד הלשון (משלי ישראל 3433)
* אמרו חכמים יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך, וצריך אדם להיזהר בתלמידיו ולאזהבם שהם הבנים המהנים לעולם הזה ולעולם הבא.

(רמב"ם הלכות תלמוד תורה ה, יב)

במקום בו הוכרו הרגשות והצרכים נולדו הזכויות
במקום בו הוכרו הזכויות נולדה החובה שבזכויות הילדים (תלמידים)
מהמקום בו עברנו מעבדות לרוח, בחרנו בחירות שברוח
והזכויות תלויות באדם, בי ובך, מתוך ההנחה הבסיסית " אדם לאדם אדם"
וזכויות תלמידים במערכת שלנו תלויות בכבוד הדדי שלנו בינינו לבין עצמנו